

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim w 2017 r.

Budgets of local government units in Świętokrzyskie Voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Kielcach. Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Kielce. Świętokrzyskie Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Dominik Górski

Kierujący

Supervised

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Dominik Górski, Aneta Łyzwa

Tłumaczenie

Translation

Iwona Pobocho

ISBN 978-83-89612-94-6

Publikacja dostępna na stronie:
Publication available on website:

<http://kielce.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.
When publishing Statistics Poland data — please indicate the source.

Przedmowa

Publikacja „Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim w 2017 r.” jest kolejną edycją opracowania z zakresu tematyki finansów publicznych. Opracowanie zawiera podstawowe informacje o budżetach jednostek samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego w latach 2016–2017.

Publikacja składa się z części analitycznej uzupełnionej graficzną prezentacją danych w postaci wykresów i map oraz części tabelarycznej dostępnej na stronie internetowej Urzędu. Całość uzupełniona została uwagami ogólnymi opisującymi definicję podstawowych pojęć. Część analityczna przedstawia podstawowe informacje o poziomie, strukturze dochodów i wydatków oraz wyniku finansowym budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Część tabelaryczna zawiera natomiast szczegółowe dane o dochodach i wydatkach gmin, miasta na prawach powiatu oraz powiatów w podziale na najważniejsze działy i rodzaje. Ujęte w tablicach wyniki pokazują zróżnicowanie wynikające z podziału zadań realizowanych na poszczególnych szczeblach samorządu.

Przekazując niniejsze opracowanie wyrażam nadzieję, że spełni ono oczekiwania Czytelników, przybliży wiedzę o finansach publicznych oraz zachęci do dalszej analizy tej tematyki.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Kielcach

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, październik 2018 r.

Preface

The publication "Budgets of local government units in Świętokrzyskie Voivodship in 2017" is the next edition of elaboration concerning public finance. The study includes basic information about local government unit budgets of Świętokrzyskie Voivodship in the years 2016–2017.

The publication consists of analytical part, supplemented by graphical data presentation in the form of charts and maps and tabular part available on the website. In addition, it is supplemented by general notes describing definitions of basic concepts. Analytical part presents basic information about the level and structure of revenue, expenditure and results of budgets local government units. Tabular part includes detailed data about revenue and expenditure of gminas, city with powiat status and powiats by major divisions and types. The results in the tables show the diversification resulting from division of tasks realised on different self-government levels.

Presenting this elaboration I hope that it will fulfil the expectations of the Readers, expand the knowledge about public finance and encourage to further analysis of this issue.

Director
of the Statistical Office
in Kielce

Agnieszka Piotrowska-Piątek, Ph.D.

Kielce, October 2018

SPIS TREŚCI

CONTENT

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface . . . . .</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych	7
<i>Symbols . . . . .</i>	<i>7</i>
Ważniejsze skróty	7
<i>Major abbreviations . . . . .</i>	<i>7</i>
Synteza	8
<i>Executive summary . . . . .</i>	<i>10</i>
Budżety jednostek samorządu terytorialnego	11
<i>Budgets of local government units . . . . .</i>	<i>11</i>
Budżety gmin	15
<i>Gminas budgets . . . . .</i>	<i>15</i>
Budżety powiatów i miasta na prawach powiatu	19
<i>Powiat and city with powiat status budgets . . . . .</i>	<i>19</i>
Budżet województwa	23
<i>Voivodship budget . . . . .</i>	<i>23</i>
Uwagi ogólne	24
<i>General notes . . . . .</i>	<i>26</i>

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie	11
<i>Chart 1. Revenue of local government units budgets in voivodship . . . . .</i>	<i>11</i>
Wykres 2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według szczebli jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.	12
<i>Chart 2. Revenue and expenditure of local government units budgets by local government units level in 2017 . . . . .</i>	<i>12</i>
Wykres 3. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według szczebli jednostek samorządu terytorialnego w województwie w 2017 r.	13
<i>Chart 3. Revenue of local government units budgets by local government units level in voivodship in 2017 . . . . .</i>	<i>13</i>
Wykres 4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie	13
<i>Chart 4. Expenditure of local government units budgets in voivodship . . . . .</i>	<i>13</i>
Wykres 5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według szczebli jednostek samorządu terytorialnego w województwie w 2017 r.	14
<i>Chart 5. Expenditure of local government units budgets by local government units level in voivodship in 2017 . . . . .</i>	<i>14</i>
Wykres 6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w województwie w 2017 r.	15
<i>Chart 6. Expenditure of local government units budgets by types in voivodship in 2017 . . . . .</i>	<i>15</i>
Wykres 7. Dochody budżetów gmin według rodzajów w województwie	16
<i>Chart 7. Revenue of gminas budgets by types in voivodship . . . . .</i>	<i>16</i>

Wykres 8. Wydatki budżetów gmin według działów w województwie w 2017 r.	18
<i>Chart 8. Expenditure of gminas budgets by divisions in voivodship in 2017. . . . .</i>	<i>18</i>
Wykres 9. Dochody budżetów powiatów i miasta na prawach powiatu według rodzajów w województwie w 2017 r..	20
<i>Chart 9. Revenue of powiats and city with powiat status budgets by types in voivodship in 2017 . . . . .</i>	<i>20</i>
Wykres 10. Wydatki budżetu miasta Kielce według działów w 2017 r.	22
<i>Chart 10. Expenditure of Kielce budgets by divisions in 2017 . . . . .</i>	<i>22</i>
Wykres 11. Wydatki budżetu województwa według rodzajów w 2017 r..	23
<i>Chart 11. Expenditure of voivodship budget by types in voivodship in 2017 . . . . .</i>	<i>23</i>

Spis map

List of maps

	Str.
	<i>Page</i>
Mapa 1. Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w województwie w 2017 r..	17
<i>Map 1. Revenue of gminas budgets per capita in voivodship in 2017. . . . .</i>	<i>17</i>
Mapa 2. Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w województwie w 2017 r.	19
<i>Map 2. Expenditure of gminas budgets per capita in voivodship in 2017 . . . . .</i>	<i>19</i>
Mapa 3. Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów i miasta na prawach powiatu w województwie w 2017 r..	21
<i>Map 3. Investment expenditure of powiats and city with powiat status budgets in voivodship in 2017 . . . . .</i>	<i>21</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
r.	rok
p.proc. <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>
mln	milion <i>million</i>

Synteza

- W 2017 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego, tj. gmin, powiatów, miasta Kielce oraz województwa były o 7,8% wyższe niż w roku poprzednim i stanowiły 3,0% zagregowanych dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju;
- Wydatki jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 11,5% niż w roku poprzednim i również stanowiły 3,0% łącznych wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju;
- W 2017 r. dochody budżetów gmin województwa świętokrzyskiego wzrosły o 6,7% w stosunku do roku poprzedniego – w kraju o 9,2%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody gmin w województwie wyniosły 3955 zł – o 352 zł mniej niż przeciętnie w kraju. Najwyższy dochód na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Sitkówka-Nowiny, a najniższy w gminie Bejsce;
- Najwyższy udział w dochodach gmin stanowiły dochody własne – 36,4%. Przeciętnie w kraju, udział dochodów własnych gmin w dochodach ogółem był o 6,8 p. proc. wyższy niż w województwie świętokrzyskim. Dochody własne na poziomie przekraczającym 50,0% odnotowano w 7 gminach województwa;
- Największą część dochodów własnych gmin stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych – 38,6% oraz podatek od nieruchomości – 28,9%;
- Wydatki budżetów gmin wzrosły o 12,3% w stosunku do roku poprzedniego – w kraju o 14,1%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin wyniosły 3952 zł i były o 386 zł mniejsze niż przeciętnie w kraju. Podobnie jak w przypadku dochodów gmin, największe wydatki na 1 mieszkańca poniosła gmina Sitkówka-Nowiny, z kolei najmniejsze kwoty wydatkowano w gminie Bejsce;
- Gminy najwięcej środków przekazały w ramach działań: oświata i wychowanie – 30,1% wydatków ogółem oraz rodzina – 27,5%;
- W analizowanym roku, spośród 101 gmin województwa świętokrzyskiego 58 uzyskało nadwyżkę budżetową;
- Łączne dochody powiatów województwa świętokrzyskiego w 2017 r. były o 3,1% wyższe niż w roku poprzednim – w kraju o 6,0%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatów wyniosły 1023 zł, tj. o 40 zł więcej niż przeciętnie w kraju. Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie opatowskim, a najniższy w powiecie kieleckim;
- Największy udział spośród dochodów budżetów powiatów stanowiła subwencja ogólna – 46,4%. Najwyższy udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem odnotowano w powiecie skarżyskim, a najniższy w powiecie kieleckim;
- Wydatki budżetów powiatów wzrosły w skali roku o 4,8% – w kraju o 8,8%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1017 zł – o 35 zł mniej niż przeciętnie w kraju.
- Powiaty województwa świętokrzyskiego, najwięcej środków finansowych przekazały na: oświatę i wychowanie – 30,6% wydatków ogółem, pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 15,7%, transport i łączność – 15,0% i administrację publiczną – 10,4%;
- W 2017 r. spośród 13 powiatów 7 uzyskało nadwyżkę budżetową;
- W 2017 r. dochody miasta Kielce były o 10,1% wyższe niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 6217 zł. Dochody własne stanowiły 50,3% dochodów ogółem. Spośród dochodów własnych największe wpływy osiągnięto z: podatku dochodowego od osób fizycznych – 42,5% dochodów własnych, podatku od nieruchomości – 17,8% oraz majątku – 9,8%;
- Wydatki ogółem miasta Kielce wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 10,3%. W 2017 r. na 1 mieszkańca Kielce miasto wydało 6428 zł. Najwięcej środków przekazano w ramach działań: oświata i wychowanie – 26,3%, transport i łączność – 16,4% oraz rodzina – 14,3%;
- Miasto Kielce zamknęło rok budżetowy deficytem stanowiącym 3,4% dochodów budżetu;
- Dochody samorządu województwa świętokrzyskiego wzrosły o 23,3% w stosunku do roku poprzedniego – w kraju o 9,4%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 411 zł – o 27 zł więcej niż przeciętnie w kraju. Najwięcej środków pochodziło z dotacji – 50,2%. W kraju z dotacji pochodziło przeciętnie 32,9% dochodów samorządu województw. Dotacje przekazane samorządowi województwa świętokrzyskiego w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich stanowiły 71,9% dotacji ogółem;

- Wydatki samorządu województwa świętokrzyskiego były o 26,0% większe niż w roku poprzednim – w kraju o 13,5%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 387 zł, tj. o 14 zł więcej niż przeciętnie w kraju. Najwięcej środków przekazano w ramach działów: transport i łączność – 48,0% wydatków ogółem, administracja publiczna – 14,5%, rolnictwo i łowiectwo – 9,5% oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 7,2%;
- Wyższy poziom dochodów niż wydatków budżetu samorządu województwa skutkował nadwyżką budżetową stanowiącą 5,8% dochodów ogółem.

Executive summary

- The total revenue budgets of local government units of Świętokrzyskie Voivodeship, i.e. gminas, powiats, Kielce and voivodships in 2017, was by 7.8% more than in 2016. It accounted for 3.0% of aggregated revenue of all local government units in Poland;
- Expenditure of local government was by 11.5% more than in 2016. It accounted for 3.0% of the total spendings of all local government units in Poland;
- In 2017, revenue per capita of gminas budgets units of the Świętokrzyskie Voivodeship was by 6.7% more than in 2016 – in Poland by 9.2%. The revenue of gminas calculated in Świętokrzyskie Voivodeship amounted to PLN 3955 (PLN 352 less than the national average). The highest revenue per capita was recorded in Sitkówka-Nowiny, and the lowest in Bejsce;
- The highest share in gminas' revenue was their own revenue of gminas - 36.4%. On average, in Poland, the share of gminas' own revenue in total revenues was by 6.8% higher than in the Świętokrzyskie Voivodeship. Own revenue of gminas at the level exceeding 50.0% stood in 7 gminas of the voivodship;
- The largest part of own revenue of gminas was personal income tax - 38.6% and real estate tax - 28.9%;
- Gminas' expenditure increased of 12.3% (an increase of 14.1% compared with 2016 in Poland). Gminas' expenditure per capita amounted to PLN 3952 and was lower by PLN 386 than the national average. As in the case of revenue of gminas, the highest spending per inhabitant was recorded in Sitkówka-Nowiny, while the lowest in Bejsce;
- Gminas spent the most funds on: education and upbringing - 30.1% of total expenditure and family - 27.5%;
- In the analyzed year, 58 of the 101 gminas in Świętokrzyskie Voivodeship received a budget surplus;
- The total revenue of powiats of Świętokrzyskie Voivodeship in 2017 was by 3.1% higher than in 2016 - in Poland by 6.0%. Calculated per inhabitant, the revenue of powiat's amounted to PLN 1023, i.e. PLN 40 more than the national average. The highest revenue per 1 inhabitant was recorded in Opatowski Powiat, while the lowest in Kielce Powiat;
- The highest share in powiats' revenue was the general subsidy - 46.4%. The highest share of the general subsidy in total revenue was recorded in Skarżyski Powiat, and the lowest in Kielce Powiat;
- Expenditure of powiats increased by 4.8% per year - in Poland by 8.8%. Calculated per inhabitant, they amounted to PLN 1017 - PLN 35 less than the national average;
- The powiats of Świętokrzyskie Voivodeship, donated the most financial resources to: education and upbringing - 30.6% of total expenditure, social assistance and other tasks in the field of social policy - 15.7%, transport and communication (15.0%) and public administration (10.4%);
- In 2017, 7 out of 13 powiats received a budget surplus;
- In 2017, revenue of Kielce was 10.1% higher than in 2016. Calculated per inhabitant, it amounted to PLN 6217. Own revenue accounted for 50.3% of total revenue. From among own revenues, the largest inflows were obtained from: personal income tax - 42.5% own revenue, property tax - 17.8% and assets - 9.8%;
- The total expenditure of city Kielce increased by 10.3% compared to the previous year. In 2017, the city spent PLN 6428 per inhabitant in Kielce. The most funds were transferred within the following departments: education and upbringing - 26.3%, transport and communication - 16.4% and family - 14.3%;
- The city of Kielce closed the budget year with a deficit representing 3.4% of budget revenue;
- Revenue of the self-government of Świętokrzyskie Voivodeship increased by 23.3% compared to the previous year - in Poland by 9.4%. Calculated per inhabitant, it amounted to PLN 411, i.e. PLN 27 more than the national average. The most funds came from subsidies - 50.2%. In Poland, on average, 32.9% of the voivodeship self-government income came from the subsidies. Subsidies provided to the self-government of Świętokrzyskie Voivodeship under programs financed with the participation of European funds and other non-refundable foreign funds and payments from the European funds budget accounted for 71.9% of total subsidies;
- Expenditure of the self-government of Świętokrzyskie Voivodeship was 26.0% higher than in the previous year - in Poland by 13.5%. Calculated per inhabitant, amounted to PLN 387, i.e. PLN 14 more than the national average. The most funds were transferred within the following departments: transport and communication - 48.0% of total expenditure, public administration - 14.5%, agriculture and hunting - 9.5% as well as culture and protection of national heritage - 7.2%;
- A higher level of revenue than the expenditure of the voivodship self-government budget resulted in a budget surplus constituting 5.8% of total revenue.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego

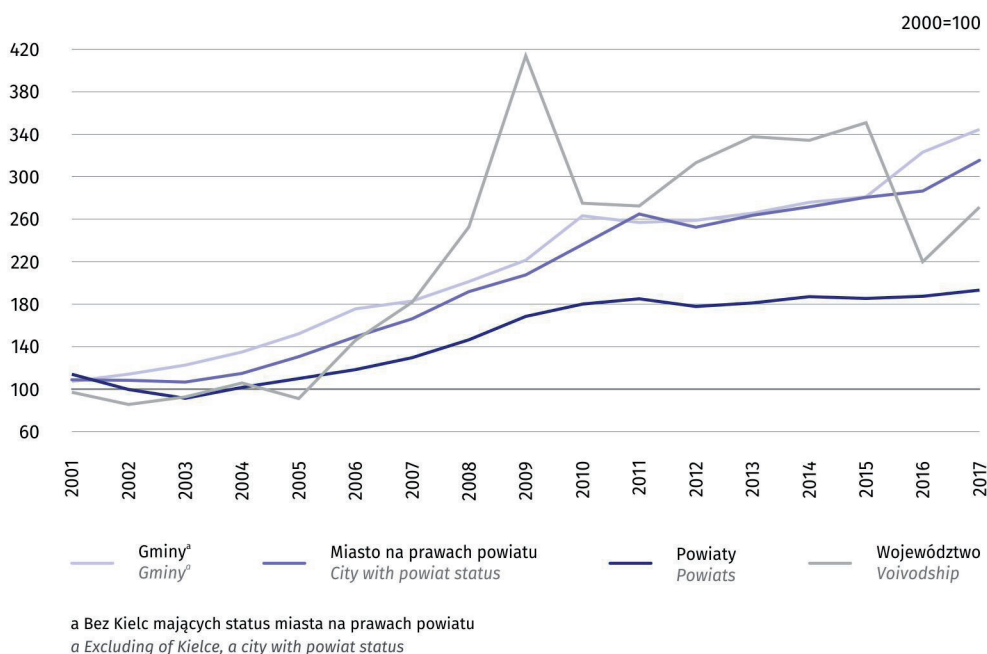
Budgets of local government units

W 2017 r. województwo świętokrzyskie podzielone było na 14 powiatów (w tym 1 miasto mające status miasta na prawach powiatu tj. Kielce), 102 gminy; z tego: 5 gmin miejskich, 69 wiejskich oraz 28 miejsko-wiejskich.

Łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego, tj. gmin, powiatów, miasta na prawach powiatu oraz województwa wyniosły 6979,4 mln zł i w porównaniu z 2016 r. były wyższe o 7,8%. W kraju dochody ogółem wyniosły 229878,7 mln zł i zwiększyły się w skali roku o 7,6%. Dochody jednostek samorządu terytorialnego województwa stanowiły 3,0% zagregowanych dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

Wykres 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie

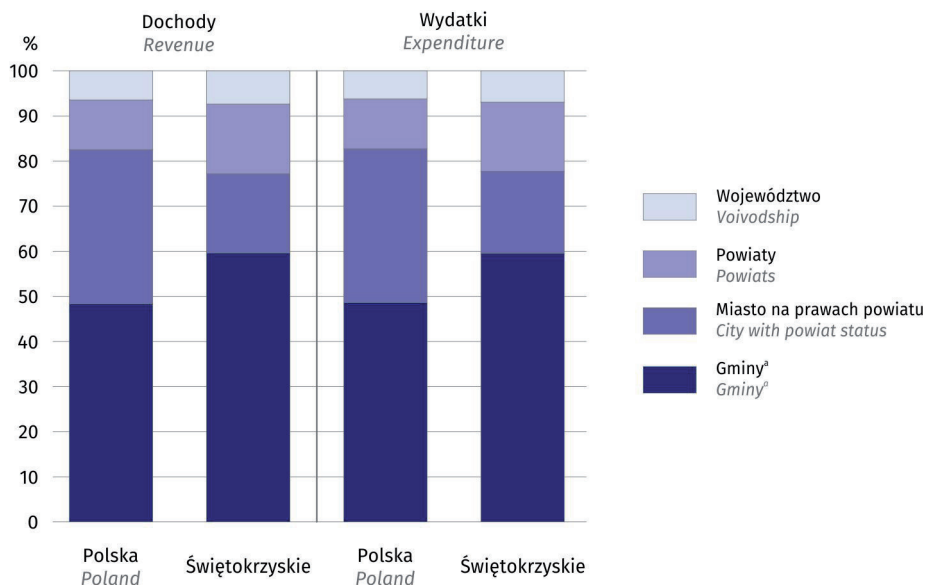
Chart 1. Revenue of local government units budgets in voivodship

W 2017 r. w strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego zmniejszył się udział budżetów gmin oraz budżetów powiatów – odpowiednio o 0,6 p. proc. i 0,7 p. proc. Zwiększył się natomiast udział budżetu województwa – o 0,9 p. proc. oraz miasta Kielce – o 0,4 p. proc.

Wykres 2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według szczebli jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.

Chart 2. Revenue and expenditure of local government units budgets by local government units level in 2017

a Bez Kielc mających status miasta na prawach powiatu
a Excluding of Kielce, a city with powiat status

Jednostki samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim uzyskały łącznie dochody własne w kwocie 2569,5 mln zł, tj. o 1,5% wyższe niż przed rokiem. Stanowiły 36,8% dochodów ogółem, a ich udział zmniejszył się o 2,3 p.proc. w stosunku do roku poprzedniego. W kraju dochody własne jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 113245,3 mln zł i wzrosły w skali roku o 6,2%.

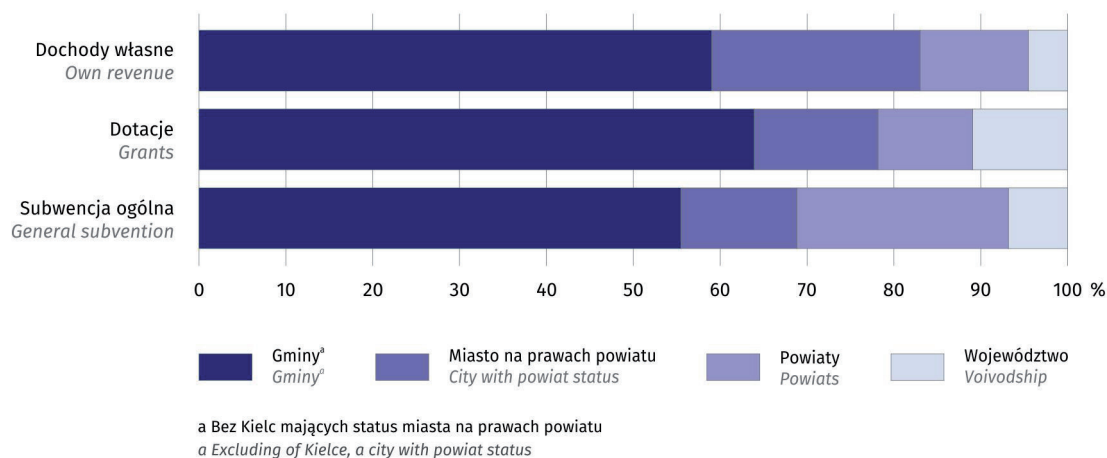
W strukturze dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego największy udział miały: wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (40,4%), z podatku od nieruchomości (21,3%), dochody z majątku (5,5%) oraz wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (3,8%).

W 2017 r. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych do budżetów jednostek samorządowych województwa świętokrzyskiego wpłynęło 1039,0 mln zł (o 9,7% więcej niż w 2016 r.). Nieznacznie wyższe były również wpływy z podatku od nieruchomości; z tego tytułu do budżetów gmin i budżetu miasta na prawach powiatu wpłynęło 547,3 mln zł, tj. o 0,2% więcej niż w 2016 r. Dochody z majątku zwiększyły się o 4,9% i osiągnęły poziom 141,7 mln zł. Natomiast z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wpłynęło do budżetów 96,6 mln zł i było to o 2,9% mniej niż w 2016 r.

Jednostkom samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa w kwocie 2052,1 mln zł, czyli o 2,7% wyższe niż w 2016 r. oraz dotacje w kwocie 2357,8 mln zł, czyli o 21,1% większe niż 2016 r. W efekcie, w strukturze dochodów ogółem udział subwencji zmniejszył się z 30,8% do 29,4%, a z kolei udział dotacji wzrósł z 30,1% do 33,8%. W kraju subwencja ogólna wyniosła 54280,7 mln zł i wzrosła o 2,3% w stosunku do 2016 r., a dotacje – 62352,7 mln zł i były o 15,6% wyższe niż w roku poprzednim.

Wykres 3. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według szczebli jednostek samorządu terytorialnego w województwie w 2017 r.

Chart 3. Revenue of local government units budgets by local government units level in voivodship in 2017

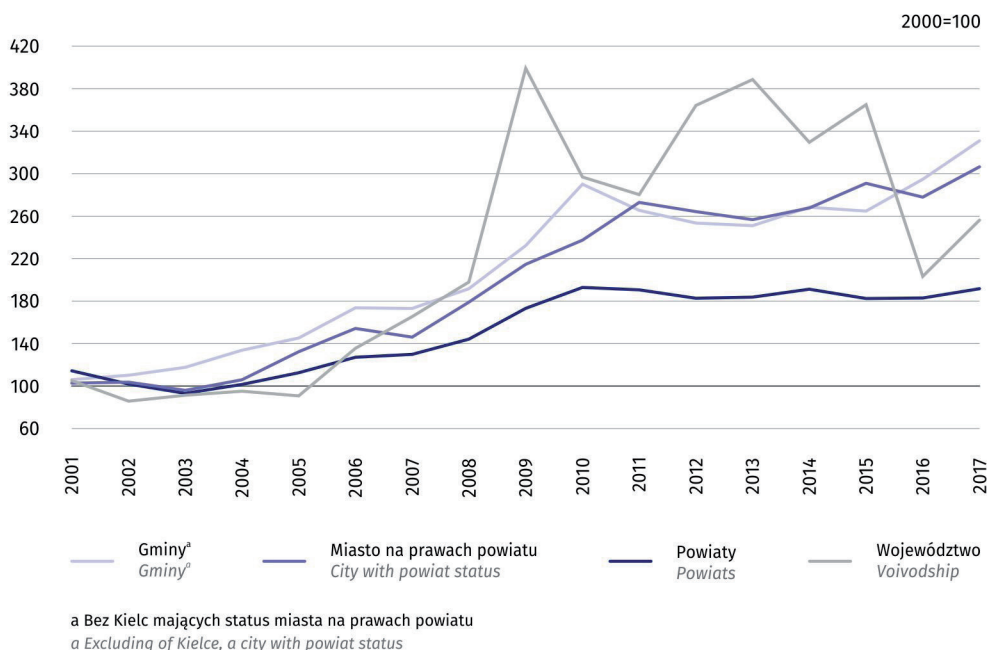

W 2017 r. gminy uzyskały: dochody własne na poziomie – 1516,1 mln zł (wzrost o 1,8% w porównaniu do 2016 r.), subwencję ogólną w wysokości – 1138,7 mln zł (wzrost o 1,7%) oraz dotacje na poziomie – 1507,7 mln zł (wzrost o 16,6%). Były to najwyższe wpływy spośród wszystkich jednostek samorządu terytorialnego.

Najniższe dochody własne i najmniej środków z tytułu subwencji ogólnej uzyskał samorząd województwa – odpowiednio: 116,3 mln zł (spadek o 17,0% w stosunku 2016 r.) i 139,6 mln zł (wzrost o 20,7%). Z kolei najmniej środków z tytułu dotacji spośród wszystkich jednostek samorządu terytorialnego uzyskały powiaty – 256,5 mln zł. Było to jednak o 5,1% więcej niż w roku poprzednim.

Wykres 4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie

Chart 4. Expenditure of local government units budgets in voivodship

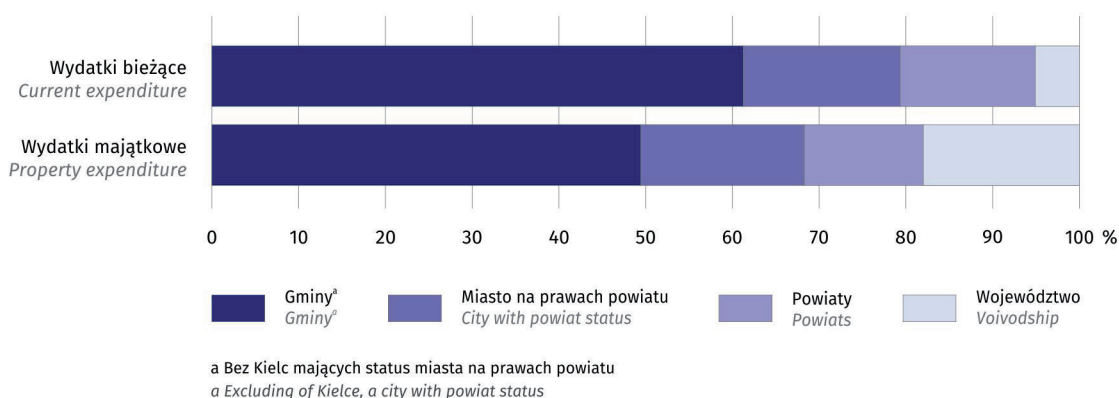
W 2017 r. wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim były wyższe o 11,5% w porównaniu z wydatkami zrealizowanymi w 2016 r. i wyniosły 6981,0 mln zł. W kraju wydatki ogółem wyniosły 230166,3 mln zł, a w skali roku wzrosły o 11,7%. Zagregowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa stanowiły 3,0% łącznych wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

W skali roku wydatki budżetów gmin wzrosły o 12,3%, budżetów powiatów – o 4,8%. Wzrosły również wydatki w budżecie miasta Kielce – o 10,3%. Ale największy wzrost wydatków odnotowano w budżecie województwa – o 26,0%.

W strukturze wydatków ogółem największy udział miały wydatki budżetów gmin (59,6% wobec 59,2% w 2016 r.). Większy niż rok wcześniej był również udział wydatków województwa (6,9% wobec 6,1%). Z kolei mniejszy był udział wydatków miasta Kielce (spadek z 18,4% do 18,2%) oraz powiatów (z 16,3% do 15,3%).

Wykres 5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według szczebli jednostek samorządu terytorialnego w województwie w 2017 r.

Chart 5. Expenditure of local government units budgets by local government units level in voivodship in 2017

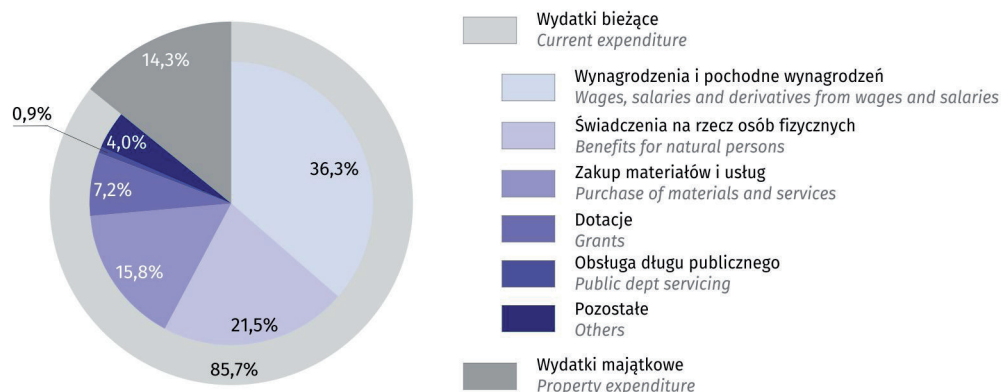

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące. W 2017 r. osiągnęły one kwotę 5983,6 mln zł i stanowiły 85,7% wydatków ogółem. W skali roku łączne wydatki bieżące wzrosły o 6,7%. W kraju wydatki bieżące osiągnęły kwotę 194951,7 mln zł i wzrosły o 8,2% w stosunku do 2016 r.

Na wydatki majątkowe jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły 997,4 mln zł, tj. o 53,9% więcej niż w 2016 r. Udział zagregowanych wydatków majątkowych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego ukształtował się na poziomie 14,3%. W kraju wydatki majątkowe osiągnęły kwotę 35214,6 mln zł, czyli o 36,3% więcej niż w roku poprzednim.

Wykres 6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w województwie w 2017 r.

Chart 6. Expenditure of local government units budgets by types in voivodship in 2017

Łącznie jednostki samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego zamknęły 2017 r. deficytem budżetowym w kwocie 1,6 mln zł (w 2016 r. odnotowano nadwyżkę w wysokości 217,9 mln zł). Budżety gmin uzyskały łączną nadwyżkę wynoszącą 4,0 mln zł, łączna nadwyżka w budżetach powiatów osiągnęła poziom 6,5 mln zł; natomiast w budżecie województwa – 29,6 mln zł. Deficyt odnotowano w budżecie miasta Kielce i osiągnął on poziom 41,8 mln zł. Kwota ta stanowiła 3,4% dochodów, jakie osiągnęło miasto w 2017 r.

Budżety gmin

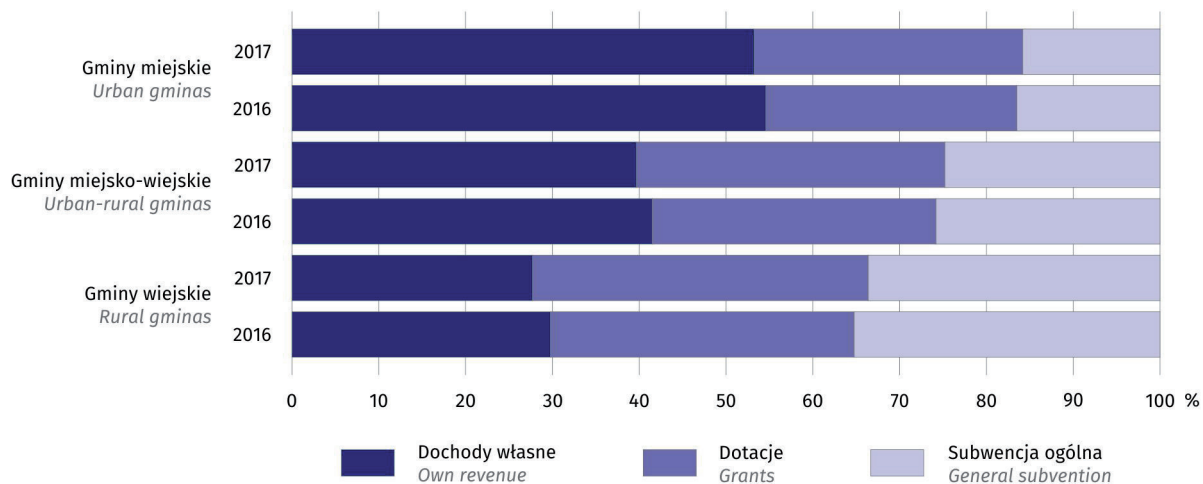
Gminas budgets

W 2017 r. łączne dochody gmin (bez miasta na prawach powiatu) w województwie świętokrzyskim wyniosły 4162,5 mln zł i wzrosły o 6,7% w stosunku do roku poprzedniego (w kraju o 9,2%). Dochody gmin miejskich były wyższe o 5,5%, gmin miejsko-wiejskich – o 10,6%, a gmin wiejskich – o 4,1%.

W 2017 r. najwyższy udział wśród wszystkich wpływów do budżetów gmin stanowiły dochody własne – 36,4% dochodów ogółem. Dochody te wzrosły w skali roku o 1,8%, ale ich udział w dochodach ogółem zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,8 p.proc. W kraju dochody własne stanowiły 43,2% ogółu dochodów. Udział dochodów własnych w poszczególnych budżetach gmin był zróżnicowany i wahał się od 16,0% w Radoszycach do 64,5% w Sitkówcze-Nowinach. Wysokim poziomem tego wskaźnika charakteryzowały się także gminy Sandomierz (61,5%) oraz Połaniec (59,7%). Dochody własne na poziomie przekraczającym 50,0% dochodów ogółem odnotowano w 7 gminach w województwie.

Największą część dochodów własnych gmin stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych – 38,6% (w kraju 38,1%). Wpływy z tego tytułu w 2017 r. wyniosły 585,0 mln zł i były o 9,7% wyższe niż przed rokiem.

Dochód z podatku od nieruchomości – który w strukturze dochodów własnych gmin zajmuje drugie miejsce – wyniósł 437,4 mln zł, co stanowiło 28,9% dochodów własnych gmin (w kraju 27,8%). Wpływy z podatku od nieruchomości były o 0,4% wyższe niż w 2016 r.

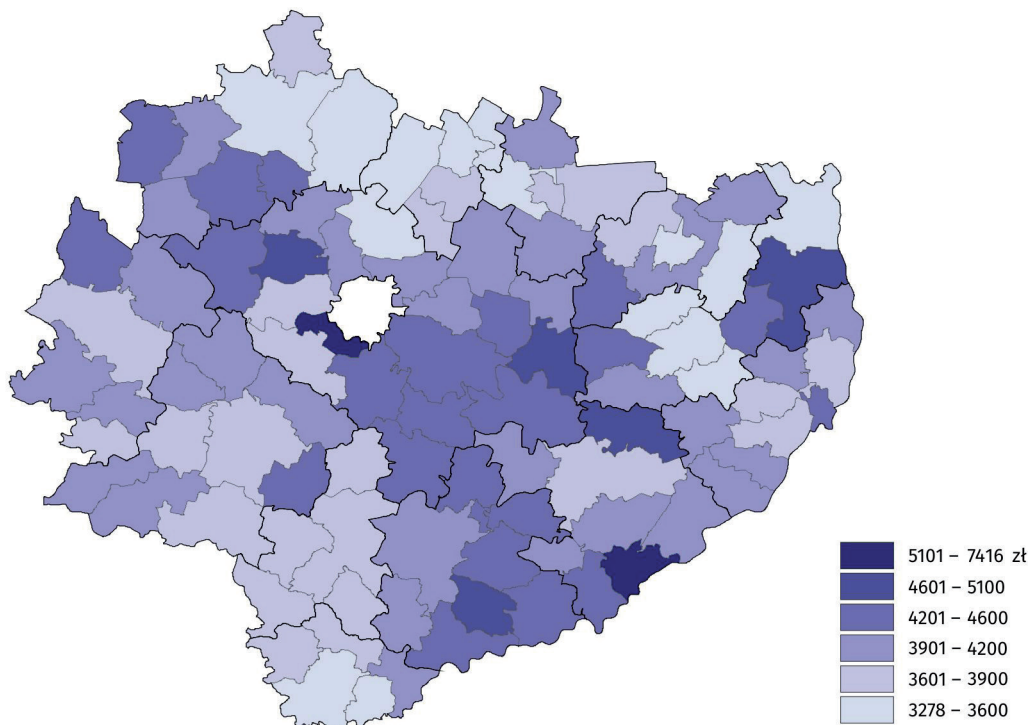
Wykres 7. Dochody budżetów gmin^a według rodzajów w województwie Chart 7. Revenue of gminas budgets^a by types in voivodship

a Bez Kielc mających status miasta na prawach powiatu
 a Excluding of Kielce, a city with powiat status

Dochody gmin z tytułu dotacji wyniosły 1507,7 mln zł, a ich wartość wzrosła w skali roku o 16,6%. Dotacje kształtowały się na poziomie 36,2% dochodów ogółem (w kraju 32,4%). Gminom województwa świętokrzyskiego przekazano dotacje celowe w kwocie 1409,2 mln zł – 93,5% dotacji. Ich rola w poszczególnych gminach była zróżnicowana. Najmniejszy udział w dochodach ogółem dotacje te osiągnęły w gminach: Sitkówka-Nowiny – 17,0%, Połaniec – 22,0% oraz Sandomierz – 23,6%; natomiast największy w gminach: Klimontów, Obrazów, Tarłów – po 41,9%, Waśniów – 41,8% oraz Zawichost – 41,7%.

Mapa 1. Dochody budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w województwie w 2017 r.
Map 1. Revenue of gminas budgets^a per capita in voivodship in 2017

a Bez Kielc mających status miasta na prawach powiatu
 a Excluding of Kielce, a city with powiat status

W 2017 r. gminy województwa świętokrzyskiego otrzymały z budżetu państwa subwencję ogólną w wysokości 1138,7 mln zł, a jej udział w strukturze dochodów ogółem wyniósł 27,4% (w kraju 24,4%). Udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem kształtował się pomiędzy 12,7% w Połaniecu a 44,5% w Bejskach. Główną składową subwencji ogólnej jest część oświatowa, na którą przypadają 67,1%.

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim dochody ogółem na 1 mieszkańca gminy wyniosły 3955 zł (w kraju 4307 zł), tj. o 263 zł więcej niż przed rokiem. Najwyższy dochód na 1 mieszkańca odnotowano w gminach Sitkówka-Nowiny – 7416 zł oraz Połaniec – 5924 zł. Najniższy poziom tego wskaźnika wystąpił w gminie Bejsce – 3278 zł.

Wydatki gmin w 2017 r. wyniosły łącznie 4158,5 mln zł. W stosunku do 2016 r. ich wartość wzrosła o 12,3% (w kraju o 14,1%). W gminach miejskich w skali roku odnotowano wzrost wydatków o 13,1%, w gminach miejsko-wiejskich – o 15,3%, natomiast w gminach wiejskich – o 9,7%.

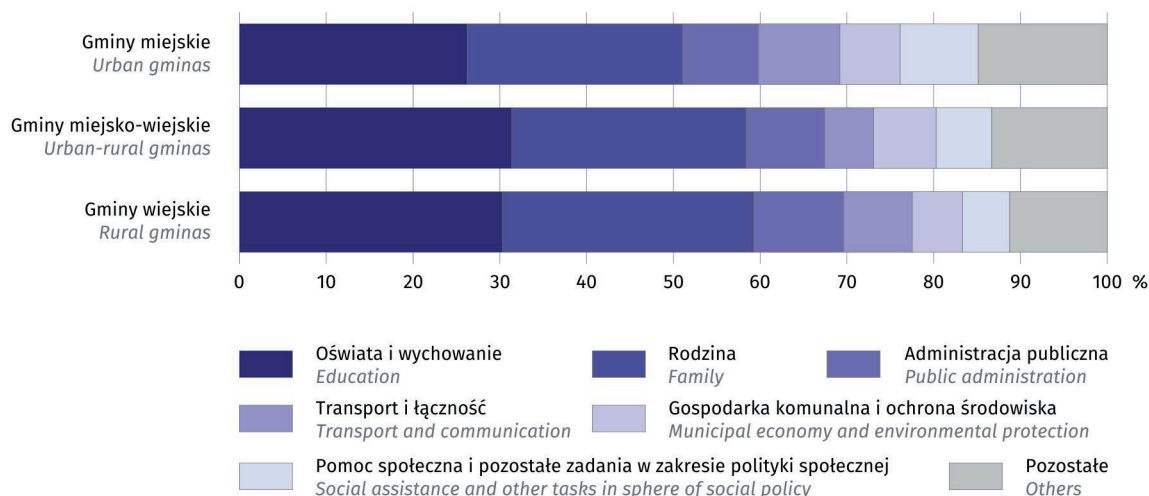
Wydatki bieżące budżetów gmin województwa świętokrzyskiego stanowiły 88,1% wydatków ogółem (w kraju – 85,4%), a ich wartość wzrosła o 7,9% w stosunku do roku poprzedniego. W strukturze wydatków bieżących 34,0% stanowiły świadczenia na rzecz osób fizycznych, ich udział zwiększył się o 2,1 p.proc. w porównaniu z rokiem 2016. Niewiele mniejszą część wydatków bieżących gmin stanowiły wynagrodzenia. W 2017 r. gminy województwa świętokrzyskiego przeznaczyły na ten cel 31,7% wydatkowanych środków bieżących – o 1,2 p.proc. mniej niż w 2016 r. Największy udział wynagrodzeń w wydatkach bieżących odnotowano w gminach: Sitkówka-Nowiny – 37,6%, Mirzec – 37,2% oraz Radków – 37,1%. Najmniej na ten cel przeznaczono w: Dwikozach – 21,1%, Wojciechowicach – 21,2%, Wilczycach – 21,9% oraz w Waśniowie – 22,0%.

Wydatki majątkowe wyniosły 492,8 mln zł i były o 61,4% większe w stosunku do roku poprzedniego (w kraju – o 49,7%). Wydatki majątkowe budżetów gmin stanowiły 11,9% wydatków ogółem i prawie w całości (99,0%) były przeznaczone na inwestycje. Wartość wydatków inwestycyjnych wyniosła 487,8 mln zł i wzrosła w skali roku o 64,3% (w kraju o 50,8%).

W gminach udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem był bardzo zróżnicowany i kształtował się od 39,1% w gminie Sitkówka-Nowiny do 1,0% w gminie Osiek. Poza gminą Sitkówka-Nowiny najczęściej ze swojego budżetu przeznaczyły na inwestycje: Czarnocin – 26,5%, Strawczyn – 25,7%, Morawica – 23,9% oraz Nowy Korczyn – 23,4%. A równie mało co w gminie Osiek na inwestycje przekazano w Skalbmierzu – 1,1%.

Wykres 8. Wydatki budżetów gmin^a według działów w województwie w 2017 r.

Chart 8. Expenditure of gminas budgets^a by divisions in voivodship in 2017

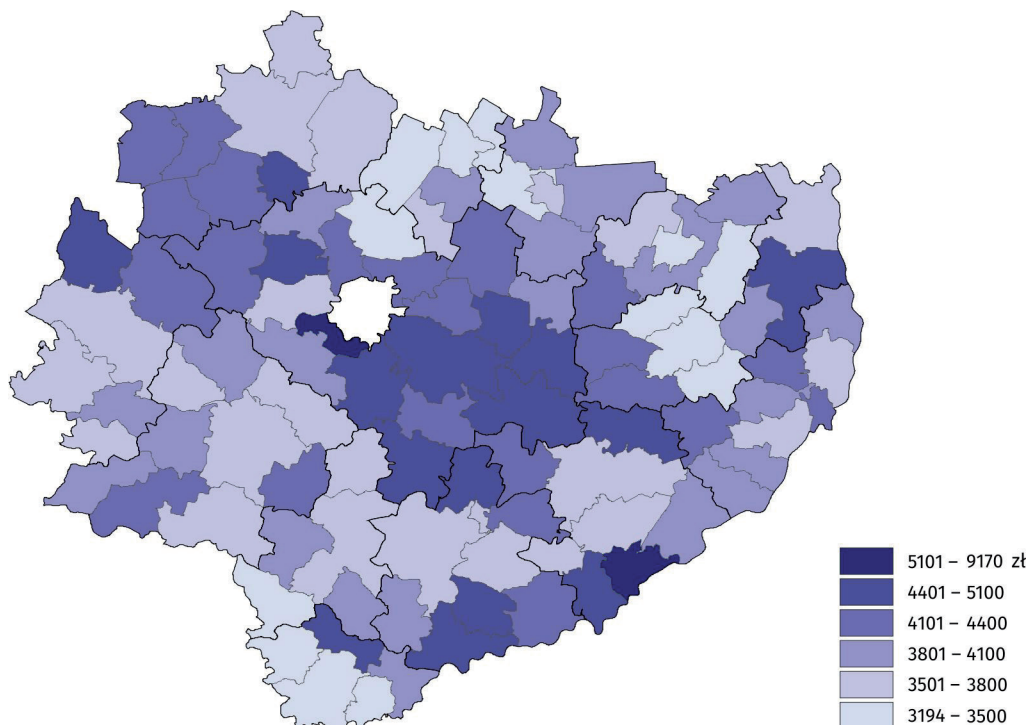
a Bez Kielc mających status miasta na prawach powiatu
a Excluding of Kielce, a city with powiat status

W strukturze wydatków budżetów gmin według działów najczęściej środków przeznaczono na oświatę i wychowanie – 30,1% wydatków ogółem; równie dużą część środków przekazano w ramach działu rodzina – 27,5%. Istotną część wydatkowano także na: administrację publiczną – 9,6%, transport i łączność – 7,3%, gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 6,5% oraz pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 6,4%.

Wydatki ogółem na 1 mieszkańca gminy w województwie świętokrzyskim w 2017 r. ukształtowały się na poziomie 3952 zł (wobec 4338 zł w kraju) i były o 448 zł większe niż w roku poprzednim.

Najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosły gminy Sitkówka-Nowiny – 9170 zł oraz Połaniec – 6256 zł, natomiast najmniejsze kwoty wydatkowano w gminie Bejsce – 3194 zł.

Mapa 2. Wydatki budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w województwie w 2017 r.
Map 2. Expenditure of gminas budgets^a per capita in voivodship in 2017

a Bez Kielc mających status miasta na prawach powiatu
 a Excluding of Kielce, a city with powiat status

Budżety wszystkich gmin łącznie zamknęły się nadwyżką budżetową, która wyniosła 4,0 mln zł (w 2016 r. – 199,3 mln zł); z czego gminy miejsko-wiejskie osiągnęły nadwyżkę w wysokości 11,1 mln zł, miejskie – 1,1 mln zł, a gminy wiejskie – deficyt w wysokości 8,2 mln zł. W analizowanym roku spośród 101 gmin województwa świętokrzyskiego (bez miasta na prawach powiatu) 58 gmin uzyskało nadwyżkę budżetową (tj. łączna kwota dochodów przeważała nad wydatkami budżetowymi). Pozostałe 43 gminy zamknęły rok budżetowy deficytem. Wśród nich 69,8% stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 5%. Udział gmin wykazujących deficyt w przedziale od 5% do 10% dochodów kształtował się na poziomie 25,6%, pozostałe 4,6% to gminy, w których relacja deficytu do uzyskanych dochodów przekroczyła 10%. Z kolei w gminach, w których budżety zamknęły się nadwyżką budżetową – 81,0% stanowiły te, w których relacja wyniku do dochodów nie przekroczyła 5%.

Budżety powiatów i miasta na prawach powiatu

Powiats and city with powiat status budgets

W 2017 r. powiaty (bez miasta na prawach powiatu) województwa świętokrzyskiego osiągnęły łączne dochody w wysokości 1076,3 mln zł i były wyższe o 3,1% w stosunku do roku poprzedniego (w kraju – o 6,0%). Najwyższe dochody uzyskały powiaty: kielecki – 138,1 mln zł oraz ostrowiecki – 126,8 mln zł; a najniższe: pińczowski – 42,5 mln zł, kazimierski – 43,8 mln zł oraz włoszczowski – 45,8 mln zł.

Największy udział spośród dochodów budżetów powiatów stanowiła subwencja ogólna – 46,4%. Jej wartość w 2017 r. wyniosła 499,4 mln zł i była o 0,5% wyższa niż w roku poprzednim (w kraju o 0,3%). Udział subwencji w dochodach poszcze-

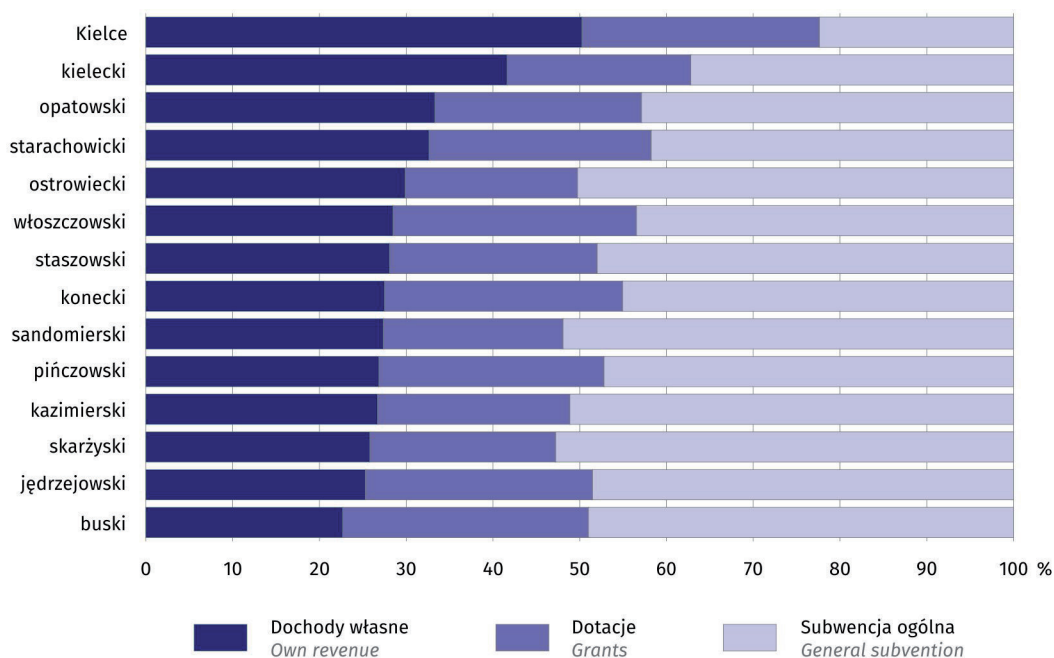
gólnych powiatów był zróżnicowany. Od 37,2% w powiecie kieleckim do 52,7% w powiecie skarżyskim. Na część oświatową przeznaczono 361,1 mln zł, tj. 72,3% subwencji ogólnej i 33,6% dochodów ogółem (w kraju odpowiednio: 74,5% i 30,1%).

Dochody własne stanowiły 29,8% dochodów budżetów powiatów. Ich wartość w 2017 r. osiągnęła poziom 320,4 mln zł, czyli o 5,9% więcej niż w roku poprzednim (w kraju o 7,1%). Na wyższe dochody własne wpłynęły przede wszystkim zwiększone wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Do budżetu powiatów wpłynęło z tego źródła 158,3 mln zł, tj. o 9,4% więcej niż w 2016 r. Najwyższy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w powiatach: kieleckim – 41,6%, opatowskim – 33,3% i starachowickim – 32,6%, a najniższy w buskim – 22,7%.

Powiaty w województwie świętokrzyskim otrzymały dotacje w wysokości 256,5 mln zł, tj. 23,8% ogółu dochodów powiatów – podobnie w kraju. Wartość dotacji przekazanych świętokrzyskim powiatom wzrosła o 5,1% w stosunku do roku poprzedniego. Zdecydowaną większość tj. 90,1% przekazanych dotacji stanowiły dotacje celowe. Najwyższy udział dotacji celowych w dochodach ogółem wystąpił w powiatach: włoszczowskim – 26,2%, starachowickim – 25,3% oraz pińczowskim – 25,0%, a najniższy w powiatach: sandomierskim – 18,3%, kieleckim – 18,9%, skarżyskim – 19,0% oraz ostrowieckim – 19,3%.

Wykres 9. Dochody budżetów powiatów i miasta na prawach powiatu według rodzajów w województwie w 2017 r.

Chart 9. Revenue of powiats and city with powiat status budgets by types in voivodship in 2017

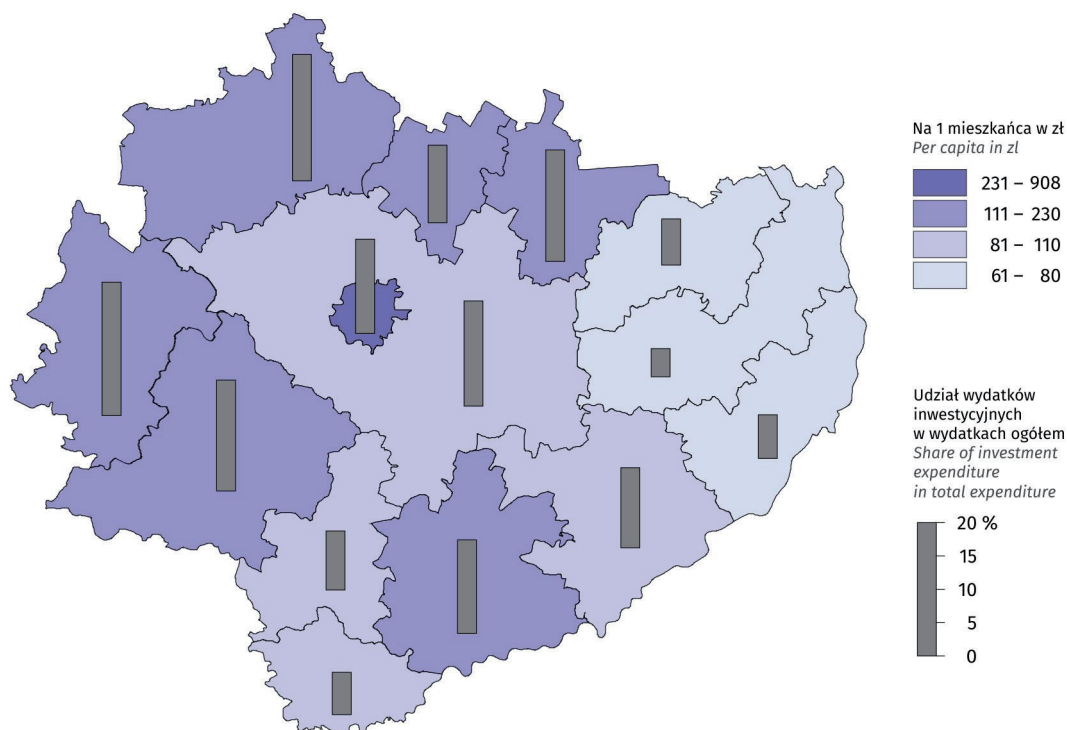

a Bez Kielc mających status miasta na prawach powiatu
a Excluding of Kielce, a city with powiat status

W 2017 r. dochody powiatów w województwie świętokrzyskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1023 zł (wobec 988 zł w 2016 r.). W kraju dochody powiatów na 1 mieszkańca wzrosły z 928 zł w 2016 r. do 983 zł w 2017 r. Najwyższy dochód ogółem na 1 mieszkańca przypadał w powiecie opatowskim i wyniósł 1583 zł, a najniższy w powiecie kieleckim – 660 zł.

W omawianym roku wydatki powiatów (bez miast na prawach powiatu) zamknęły się kwotą 1069,8 mln zł, co oznacza wzrost w skali roku o 4,8% (w kraju o 8,8%). W strukturze wydatków powiatów przeważały wydatki bieżące, które wyniosły 932,9 mln zł, tj. 87,2% wydatków ogółem, z kolei wydatki majątkowe stanowiły 12,8%, a i ich wartość wyniosła 136,9 mln zł.

Mapa 3. Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów i miasta na prawach powiatu w województwie w 2017 r.
Map 3. Investment expenditure of powiats and city with powiat status budgets in voivodship in 2017

Wydatki bieżące powiatów przeznaczono w większości na: wynagrodzenia – 55,1%, zakup materiałów i usług – 16,4%, pochodne od wynagrodzeń – 9,2% oraz dotacje – 7,1%. Wydatki majątkowe niemal w całości (97,6%) przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem osiągnął najwyższe wartości w powiatach: włoszczowskim – 20,0% oraz koneckim – 18,9%; podczas gdy w powiecie opatowskim – jedynie 4,2%.

W 2017 r. najwięcej środków finansowych wydatkowano w następujących działach klasyfikacji budżetowej: oświata i wychowanie – 30,6%, pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 15,7%, transport i łączność – 15,0% i administracja publiczna – 10,4%.

Najwyższy udział wydatków na oświatę i wychowanie odnotowano w powiecie staszowskim – 40,8%, natomiast najniższy w powiecie kieleckim – 14,1%. Na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej najwięcej przeznaczył powiat opatowski – 28,3%, a najmniej staszowski – 8,2%. Z kolei na transport i łączność najwięcej środków finansowych wydatkowano w powiecie włoszczowskim – 23,1%; najmniej w opatowskim – 7,9% i ostrowieckim – 8,9%. Na administrację publiczną najwięcej środków przeznaczono w powiecie kieleckim – 15,2%, a najmniej w powiatach: koneckim – 7,9%, opatowskim – 8,1% oraz buskim – 8,3%.

Wydatki powiatów na 1 mieszkańca wyniosły 1017 zł wobec 966 zł przed rokiem. W kraju wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły z 903 zł w 2016 roku do 982 zł w 2017 r. Największą kwotę wydatków na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie opatowskim – 1469 zł, a najmniejszą w powiecie kieleckim – 616 zł.

W 2017 r. budżety powiatów województwa świętokrzyskiego łącznie zamknęły się nadwyżką w kwocie 6,5 mln zł. Deficyt budżetowy wykazało 6 powiatów, pozostałe powiaty osiągnęły dodatnie wyniki finansowe (w 2016 r. 11 powiatów wykazało nadwyżkę budżetową). Powiaty, które osiągnęły dodatnie wyniki finansowe w większości charakteryzowały się relacją wyniku do dochodów poniżej 5,0%. Z wyjątkiem powiatów kieleckiego i opatowskiego gdzie relacja ta osiągnęła odpowiednio – 6,6% i 7,2%. Spośród powiatów, które wykazały deficyt, również dwa charakteryzowały się relacją deficytu do dochodów przekraczającą 5,0%: włoszczowski – 7,0% i starachowicki – 7,3%.

W 2017 r. miasto Kielce – jedyne miasto na prawach powiatu w województwie – osiągnęły dochody w wysokości 1226,8 mln zł, czyli o 10,1% więcej niż w roku poprzednim (w kraju dochody miast na prawach powiatu wzrosły w skali roku o 5,5%).

W analizowanym roku miasto Kielce wypracowało dochody własne na poziomie 616,7 mln zł, co stanowiło 50,3% dochodów ogółem. W stosunku do 2016 r. dochody własne Kielc wzrosły o 2,8% (w kraju odnotowano wzrost o 5,3%). Na dochody własne składały się przede wszystkim wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych – 42,5% dochodów własnych, a także wpływy z podatku od nieruchomości – 17,8% oraz dochody z majątku – 9,8%. W skali roku odnotowano wzrost zarówno wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych, jak i dochodów z majątku – odpowiednio o: 9,9%, 4,0%. Zmniejszyły się natomiast o 0,4% wpływy z tytułu podatku od nieruchomości.

W ramach dotacji miasto Kielce otrzymało 335,6 mln zł, co stanowiło 27,4% dochodów ogółem. W porównaniu z 2016 r. dochody z tego tytułu wzrosły o 34,9% (w kraju o 9,4%).

Pozostałe 22,4% wpływów do budżetu stanowiła subwencja ogólna. Jej wartość wyniosła 274,5 mln zł – o 3,4% więcej niż w roku poprzednim (w kraju o 2,3%). Na zadania oświatowe przeznaczono 264,8 mln zł, czyli 96,5% subwencji ogólnej.

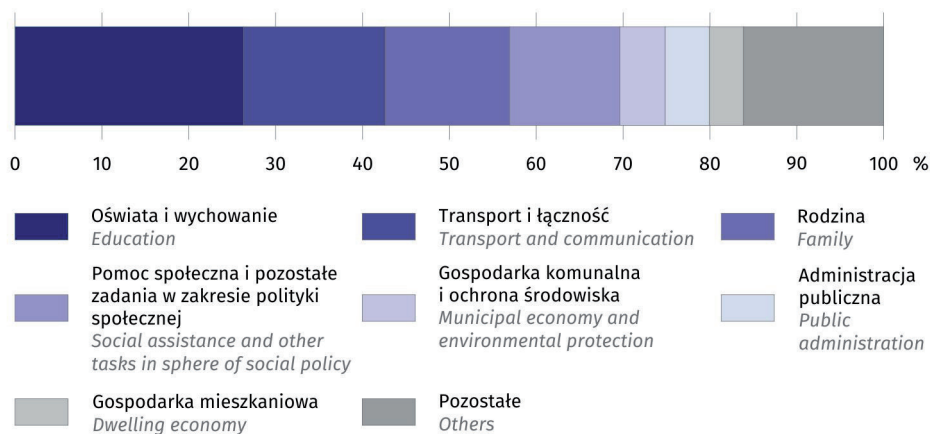
Dochody Kielc na 1 mieszkańca zwiększyły się w skali roku o 10,3% do poziomu 6217 zł. W kraju przeciętny dochód na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu ukształtował się na poziomie 6229 zł, tj. o 5,6% wyższym niż w 2016 r.

W 2017 r. wydatki ogółem miasta Kielce zamknęły się kwotą 1268,5 mln zł i wzrosły w stosunku do wydatków z poprzedniego roku o 10,3% (w kraju o 9,1%). Wydatki bieżące wyniosły 1080,4 mln zł i stanowiły 85,2% wydatków ogółem (w kraju 86,7%). Istotną część wydatków bieżących przeznaczono na wynagrodzenia – 34,1%, zakup materiałów i usług – 25,7% oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 19,9%.

Na wydatki majątkowe miasto Kielce przeznaczyło 188,1 mln zł, czyli o 35,6% więcej niż w 2016 r. (w kraju o 21,5%). Środki te w przeważającej części (95,3%) przeznaczone były na zadania inwestycyjne.

Wykres 10. Wydatki budżetu miasta Kielce według działów w 2017 r.

Chart 10. Expenditure of Kielce budgets by divisions in 2017

Wydatki miasta Kielce w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 6428 zł, czyli o 10,5% więcej niż w 2016 r. W kraju wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 6227 zł, tj. o 9,2% wyższym niż w roku poprzednim.

W 2017 r. miasto Kielce zamknęło rok budżetowy deficytem w wysokości 41,8 mln zł (w 2016 r. – 36,4 mln zł). Stanowił on 3,4% dochodów budżetu miasta (w 2016 r. – 3,3%).

Budżet województwa

Voivodship budget

W 2017 r. dochody samorządu województwa świętokrzyskiego wyniosły 513,8 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 23,3% – w kraju o 9,4%.

Z dotacji pochodziło 50,2% dochodów województwa, a ich wartość wyniosła 258,0 mln zł. Dochody z tytułu dotacji wzrosły o 60,4% w porównaniu z 2016 r. – w kraju o 12,3%. Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (§§ 200, 620, §§ 205, 625) stanowiły 71,9% kwoty dotacji ogółem (w kraju 62,9%).

Dochody z tytułu subwencji ogólnej ukształtowały się na poziomie 139,6 mln zł, tj. o 20,7% wyższym niż w 2016 r. Ich udział w dochodach ogółem województwa wyniósł 27,2% (w kraju 14,4%). Największa kwota subwencji ogólnej województwa przypadła na część wyrównawczą – 92,7 mln zł, co stanowiło 66,4% subwencji ogólnej.

Pozostałe 22,6% stanowiły dochody własne województwa (w kraju 52,7%). Ich wartość wyniosła 116,3 mln zł i było to o 17,0% mniej niż w 2016 r. W tym samym czasie w kraju dochody własne województw wzrosły o 7,9%. Największy udział w strukturze dochodów własnych miały wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych – 53,7%. Wpływy z CIT były jednak o 2,4% mniejsze niż w 2016 r. (w kraju większe o 12,7%).

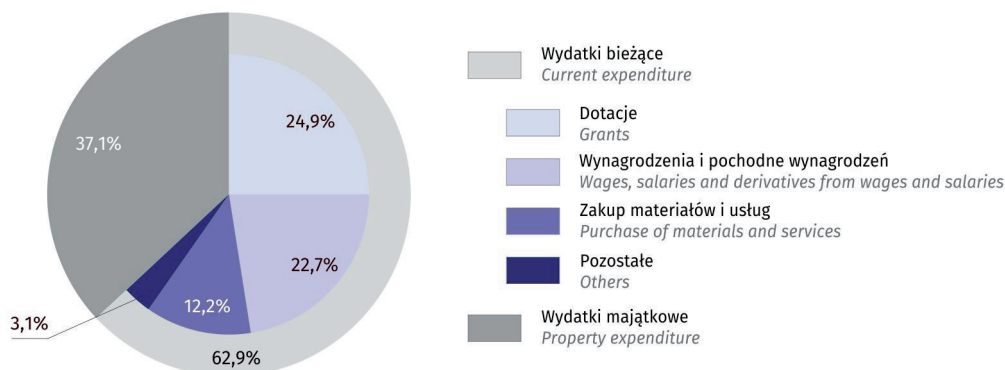
W 2017 r. dochody ogółem samorządu województwa na 1 mieszkańca wyniosły 411 zł, podczas gdy w 2016 r. – 332 zł. W kraju przeciętny dochód na 1 mieszkańca ukształtował się na poziomie 384 zł (w 2016 r. – 351 zł).

Wydatki ogółem województwa świętokrzyskiego zamknęły się kwotą 484,2 mln zł i były o 26,0% większe niż w roku poprzednim (w kraju o 13,5%). Wydatki bieżące stanowiły 62,9% wydatków ogółem. W 2017 r. wyniosły 304,7 mln zł i w ciągu roku wzrosły o 5,1% (w kraju o 7,3%). Na wydatki majątkowe samorząd województwa przeznaczył 179,5 mln zł, tj. o 90,7% więcej niż w 2016 r. (w kraju o 30,7%). Środki te w 99,2% przeznaczono na inwestycje.

Najwięcej środków z budżetu województwa przekazano na: transport i łączność – 48,0%, administrację publiczną – 14,5%, rolnictwo i łowiectwo – 9,5% oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego – 7,2%.

Wykres 11. Wydatki budżetu województwa według rodzajów w 2017 r.

Chart 11. Expenditure of voivodship budget by types in voivodship in 2017

W 2017 r. wydatki ogółem budżetu województwa na 1 mieszkańca wyniosły 387 zł i były o 26,5% wyższe niż przed rokiem. W kraju wydatki na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 373 zł, tj. o 13,5% więcej niż w 2016 r.

Wyższy poziom dochodów niż wydatków budżetu samorządu województwa skutkowałam nadwyżką budżetową w wysokości 29,6 mln zł, co stanowiło 5,8% dochodów ogółem.

Uwagi ogólne

Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy od 1 I 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, ze zmianami).

W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz 446, ze zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz 814, ze zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 486, ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 198, ze zmianami).

Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (z uwzględnieniem środków na finansowanie programów i projektów unijnych) oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności, oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 lipca 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1121). Utworzony w rozporządzeniu nowy dział klasyfikacji budżetowej „855 – Rodzina” obejmuje świadczenia związane z realizacją rządowego programu „Rodzina 500 plus”, który został wprowadzony przepisami ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195). W dziale tym klasyfikowana jest część wydatków ujmowanych do 2016 r. w działach „852 – Pomoc społeczna”, „853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” oraz „753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne”.

Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- dochody własne, tj.:
  - dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
  - dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
  - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
- dotacje:
  - celowa z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne oraz realizowane na podstawie

- porozumień z organami administracji rządowej,
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności w ramach budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625),
  - otrzymane z funduszy celowych,
  - pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego
- subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej, regionalnej.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego, w tym wypłaty z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Przy przeliczaniu dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności w dniu 30 VI.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

General notes

Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public dept. as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining these processes since 1 I 2010 is provided by the Law of 27 VIII 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2016 item 1870, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

In case of the financial management of local governments, the legal basis is additionally provided by:

- the Law of 8 III 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 446, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 814, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 486, with later amendments),
- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments).

The presented data include information regarding revenue and expenditure of the budgets of local government units (taking into funds for financing of EU programmes and projects) as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.

Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat. Therefore in the tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure.

Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data was prepared in accordance with the regulation of the Minister of Finance of July 25, 2016 amending the ordinance on the detailed classification of revenue, expenses, revenue and expenditure and funds from foreign sources (Journal of Laws of 2016, item 1121). The new section of the budget classification “855 - Family” created in the Regulation includes benefits related to the implementation of the government program “Family 500 plus”, which was introduced by the provisions of the Act of 11 February 2016 on state aid in raising children (Journal of Laws, item 195). In this section, a part of expenditures recognized until 2016 in sections “852 - Social assistance” is classified, 853 - Other tasks in the field of social policy “and” 753 - Compulsory social insurance “.

Budget revenue of local government units comprise:

- own revenue, i.e.:
  - revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
  - receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
  - revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
  - funds for additional financing of own tasks from other sources;
- grants:
  - targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,

- provided under programmes financed with the European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 – 205 and 625),
- received from appropriated funds,
- other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;
- general subvention from the state budget, comprising: equalization, educational, compensating, balancing and regional parts

Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditure on public debt servicing, of which payments related to granting endorsements and guarantees.

Information concerning budgets of local government units is compiled on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.

When computing per capita revenue and expenditure, the population on 30 VI was adopted.

Due to the electronic mode of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the “total” field.

Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.